

Brusel 27. května 2021
(OR. en)

9091/21

JAI 628
COPEN 244
FREMP 146

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Rada
Předmět:	Klíčové prvky pro státní zastupitelství, mimo jiné pokud jde o justiční spolupráci v trestních věcech

Delegace naleznou v příloze dokument předsednictví k výše uvedenému tématu s ohledem na jednání ministrů spravedlnosti na zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci ve dnech 7. a 8. června 2021.

Klíčové prvky pro státní zastupitelství, mimo jiné pokud jde o justiční spolupráci v trestních věcech

Úvod

Státní zastupitelství hrají klíčovou úlohu při prosazování zásad právního státu, a to nejen ve vnitrostátním kontextu, ale stále více i na úrovni EU.

Význam funkce státních zástupců uznalo mezinárodní společenství, například v Obecných zásadách OSN pro roli státních zástupců z roku 1990 a v doporučení Rady Evropy z roku 2000 o úloze státních zástupců v systému trestního soudnictví.

Zdá se proto užitečné se touto otázkou dále zabývat v rámci Rady, a to jakožto součástí dialogu o otázkách právního státu souvisejících s oblastí justice.

Význam řádně fungujících státních zastupitelství pro EU

Státní zastupitelství jsou obzvláště důležitá pro řádné fungování systému trestního soudnictví a pro účinné stíhání a justiční spolupráci v trestních věcech mezi členskými státy. Státní zastupitelství jsou nepostradatelná pro účinné uplatňování trestního práva Evropské unie. Boj proti trestné činnosti, včetně přeshraniční a organizované trestné činnosti, hospodářské a finanční trestné činnosti, jako je praní peněz a korupce, závisí na řádně fungujících vnitrostátních státních zastupitelstvích.

Soudní dvůr Evropské unie rozvíjí důležitou judikaturu týkající se státních zastupitelství, zejména v souvislosti s justiční spoluprací mezi členskými státy v trestních věcech založenou na evropském zatýkacím rozkazu (EZR), který je prvním právním nástrojem vyjadřujícím zásadu vzájemného uznávání soudních rozhodnutí. Soudní dvůr se domnívá, že státní zástupce musí být nezávislý na výkonné moci, aby mohl být považován za justiční orgán příslušný k vydávání a výkonu EZR. Kromě toho musí státní zástupce vykonávat svou odpovědnost v rámci řízení, které splňuje požadavky spojené s účinnou soudní ochranou.

Orgány Rady Evropy navíc zavedly příslušné evropské normy týkající se úlohy státního zastupitelství v systému trestního soudnictví, jakož i jeho nezávislosti a odpovědnosti. V tomto ohledu je relevantní i judikatura Evropského soudu pro lidská práva.

Výzvy pro řádně fungující státní zastupitelství

Organizace vnitrostátních státních zastupitelství se v rámci EU liší. Ačkoli v EU neexistuje jednotný model pro institucionální uspořádání státního zastupitelství nebo pro jmenování, odvolání nebo disciplinární řízení v případě státních zástupců na různých úrovních, jsou zapotřebí institucionální záruky k zajištění toho, aby státní zástupci mohli plnit své pracovní úkoly a povinnosti za náležitých právních a organizačních podmínek a bez zasahování.

Zpráva Komise o právním státu z roku 2020 konstatuje rostoucí tendenci k posunu k nezávislejším státním zastupitelstvím. Rovněž Evropská komise pro demokracii prostřednictvím práva (Benátská komise) ve svém seznamu kritérií právního státu zdůraznila, že „je třeba zajistit dostatečnou autonomii, aby orgány pověřené stíháním byly chráněny před nepatřičným politickým ovlivňováním“.

V průběhu pandemie COVID-19 se zřetelně projevily výzvy pro státní zastupitelství a jasně ukázal význam digitalizované justice. V důsledku této bezprecedentní situace dále zesílila potřeba zavést pro státní zastupitelství vhodné nástroje a infrastrukturu umožňující komunikaci na dálku a bezpečný vzdálený přístup na pracoviště. Odpovídající infrastruktura a vybavení jsou rovněž potřebné pro bezpečnou elektronickou komunikaci mezi soudy, státními zastupitelstvími a právníky a institucemi. Informační a komunikační technologie hrají důležitou úlohu při podpoře práce justičních orgánů a mohou významně přispět ke kvalitě systémů soudnictví.

Účinné systémy soudnictví, včetně státních zastupitelství, se opírají o odpovídající lidské a finanční zdroje. V řadě členských států se musí systém soudnictví vyrovnávat s omezenými zdroji.

Hospodářské a sociální dopady krize COVID-19 zdůraznily potřebu posílit odolnost systému soudnictví, v neposlední řadě proto, že lze očekávat nárůst počtu případů.

Otázky pro ministry

Existuje společný zájem na tom, aby se ministři spravedlnosti této problematice věnovali v rámci Rady a aby začali uvažovat o možných způsobech řešení stávajících a budoucích výzev. Výměna názorů týkajících se státních zastupitelství by mohla být východiskem pro další a cílenější jednání. Jako základ pro konkrétnější rozpravy tohoto druhu by mohl sloužit nadcházející srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2021 a zpráva o právním státu 2021.

Ministři spravedlnosti se vyzývají, aby si v kontextu dialogu o otázkách právního státu souvisejících s oblastí justice vyměnili názory na tyto otázky:

- *Jaké jsou podle Vašeho názoru klíčové výzvy pro řádně fungující státní zastupitelství?*
- *Jak by se mohli ministři spravedlnosti v Radě pro spravedlnost a vnitřní věci dále zapojit do konkrétnější diskuse na toto téma?*